

PREZYDENT MIASTA STOŁECZNEGO WARSZAWY

DEKLARACJA

WARSZAWSKA POLITYKA MIEJSKA NA RZECZ SPOŁECZNOŚCI LGBT+

Warszawa jest dla wszystkich, dlatego chcę, żeby była miastem bez dyskryminacji, bez języka nienawiści i przemocy. Miastem różnorodnym i przyjaznym. Obowiązkiem samorządu jest stać po stronie społeczności wykluczanych i dyskryminowanych. W dialogu ze społecznością LGBT+ wypracowaliśmy deklarację, która wskazuje kierunki działań Urzędu m.st. Warszawy na najbliższą kadencję w różnych obszarach.

Wśród prawie 2 milionów ludzi, którzy tworzą wspólnotę mieszkanek i mieszkańców Warszawy, nawet 200 tys. osób to członkowie społeczności LGBT+. Warszawa – bardziej otwarta na różnorodność niż wiele innych miejsc w kraju – jest dla osób LGBT+ miejscem, gdzie mogą łatwiej żyć, kochać i spełniać swoje aspiracje. Często przeprowadzają się one do stolicy i dopiero tu mogą być sobą. To niestety nie oznacza, że nie spotykają się z przemocą fizyczną, dyskryminacją, mową nienawiści czy koniecznością ukrywania swojej orientacji psychoseksualnej i tożsamości płciowej przed innymi w pracy, szkole czy na ulicy.

W świetle coraz większej akceptacji dla postaw skrajnych, otwartej mowy nienawiści stosowanej przez czołowych polityków rządu, radykalizacji postaw i coraz częściej pojawiających się incydentów przemocy i aktywności grup o jawnie faszystowskich poglądach oraz demontażu państwa prawa, konieczne jest wprowadzenie skutecznych działań antidyskryminacyjnych. Warszawa nie może pozostać bierna. Choć samorząd w Polsce nie ma narzędzi, by zaspokoić najbardziej priorytetowe potrzeby społeczności LGBT+ (takie jak np. formalizacja związków jedнопłciowych), to może i powinien podjąć działania w zakresie swoich kompetencji, które zapewnią jej większe bezpieczeństwo, ochronę przed dyskryminacją i możliwość aktywnego uczestnictwa w życiu miasta. Osoby LGBT+ są bowiem równoprawnionymi członkami i członkiniami społeczności samorządowej i wnoszą wiele wartości do jej codziennego funkcjonowania.

Założenia deklaracji zostały stworzone przed wyborami samorządowymi w konsultacji z warszawskimi organizacjami LGBT+, na bazie programu samorządowego dla społeczności LGBT+ Stowarzyszenia Miłość Nie Wyklucza. W toku dalszej pracy nad zapisami deklaracji uczestniczyli członkowie i członkinie Branżowej Komisji Dialogu Społecznego ds. Równego Traktowania.

Podpisanie tej deklaracji rozpoczynamy dziś wspólny proces wdrażania rozwiązań.

Rafał Trzaskowski
Prezydent m.st. Warszawy

I. BEZPIECZEŃSTWO

Reaktywacja hostelu interwencyjnego dla osób LGBT+ i stworzenie warunków do jego trwałego funkcjonowania w modelu ekonomii społecznej. Wypracowanie modelu, czyli formuły prawno-finansowej, będzie wstępnym, wydzielonym etapem reaktywacji.

Hostel interwencyjny dla osób LGBT+, który istniał w Warszawie, umożliwiał rozwiązywanie nagłych problemów osobistych osób LGBT+ z całej Polski i wspierał je w przygotowaniu się do samodzielnego funkcjonowania po wyjściu z sytuacji kryzysowej. Oprócz bezpiecznego schronienia, hostel oferował możliwość uporządkowania sytuacji prawnej, socjalnej, emocjonalnej i życiowej, dzięki czemu, po udzieleniu wsparcia, osoba korzystająca z hostelu była gotowa do samodzielnego funkcjonowania. Działalność hostelu powinna zostać przywrócona jak najszybciej.

Wprowadzenie miejskiego mechanizmu zgłaszania, monitorowania i prowadzenia statystyk zachowań mogących mieć znamiona przestępstwa z nienawiści motywowanych homofobią i transfobią oraz zwiększenie dostępności wsparcia psychologicznego i prawnego dla osób LGBT+ będących ofiarami przestępstw z nienawiści.

Dla osób LGBT+ doświadczających przemocy z powodu homofobii i transfobii nie ma wspierających je, dedykowanych rozwiązań systemowych nastawionych na specyfikę problemu. Służby państwowe nie monitorują skali przestępstw z nienawiści motywowanych homofobią i transfobią. Dane dotyczące skali zjawiska są mocno niedoszacowane, a osoby LGBT+ doświadczające tych przestępstw często pozostawione same sobie. Miasto stołeczne Warszawa, z uwagi na bezpieczeństwo swoich mieszkańców i mieszanek LGBT+, powinno wypełnić istniejącą lukę, zbierając dane o skali zjawiska bezpośrednio od mieszkańców i mieszanek LGBT+ doświadczających przemocy, a jednocześnie oferując pomoc dzięki utworzeniu i odpowiedniemu wypromowaniu w społeczności LGBT+ całodobowej infolinii skierowanej do osób LGBT+ doświadczających przestępstw z nienawiści. Specjalna linia będzie oferować wykwalifikowaną pomoc psychologiczną oraz dysponować informacjami o dostępnych formach pomocy psychologicznej i prawnej.

Jednocześnie Straż Miejska m.st. Warszawy, spełniająca służebną rolę wobec społeczności lokalnej, działając na rzecz ochrony porządku publicznego, będzie przeciwdziałać, w ramach posiadanych uprawnień i z poszanowaniem godności i praw mieszanek i mieszkańców, wszelkim przejawom nietolerancji, mowy nienawiści, przemocy słownej i fizycznej, aby skutecznie chronić osoby LGBT+.

Wprowadzenie do stołecznych szkół „latarników” i wzmocnienie działań antyprzemocowych.

Uczniowie i uczennice LGBT+ są w szczególny sposób narażeni na przemoc, mowę nienawiści, odrzucenie i dyskryminację. Młode osoby LGBT+ znacznie częściej niż ich rówieśnicy mają myśli samobójcze, zapadają na depresję i zmagają się z niską samooceną. Nie zawsze znajdują wsparcie wśród rodziny albo znajomych. Z tego powodu miasto stołeczne Warszawa powinno stworzyć sieć „latarników” społecznych, czyli nauczycieli i nauczycielek lub pedagogów i pedagożek szkolnych, którzy i które będą monitorować sytuację uczniów LGBT+ w warszawskich szkołach podstawowych i średnich. Osoby te, we współpracy z innymi nauczycielami i nauczycielkami, będą w stanie udzielać potrzebnego wsparcia potrzebującym osobom.

II. EDUKACJA

Wprowadzenie edukacji antydyskryminacyjnej i seksualnej w każdej szkole, uwzględniającej kwestie tożsamości psychoseksualnej i identyfikacji płciowej, zgodnej ze standardami i wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia (WHO).

Edukacja seksualna, w tym kwestie związane z tożsamością płciową, jest bardzo zaniedbanym obszarem w polskiej edukacji. Młodzi Polacy i młode Polki są pozbawieni dostępu do rzetelnej wiedzy w tym obszarze, który jest im odmawiany z przyczyn ideologicznych. Młodzieży często przekazywany jest obraz seksualności człowieka sprzeczny z obecnym stanem wiedzy naukowej. Podobnie ignorowane są kwestie równościowe i antydyskryminacyjne. Warszawa, jeśli ma ambicje zapewniać swoim młodym mieszkankom i mieszkańcom edukację na miarę XXI wieku, musi to zmienić. Zapewnienie adekwatnej, prowadzonej w angażujący sposób i odpowiadającej na potrzeby młodzieży edukacji antydyskryminacyjnej i seksualnej w stołecznych szkołach, zgodnej ze standardami WHO, będzie jednym z celów Urzędu m.st. Warszawy.

Aktywne wspieranie nauczycieli i dyrektorów.

Część nauczycielek i nauczycieli może nie angażować się w tematy i inicjatywy dotyczące młodzieży LGBT+, z obawy przed przełożonymi, którzy mogą uznać je za politycznie niepożądane. Miasto stołeczne Warszawa będzie stać po stronie ludzi, którzy przyczyniają się do tworzenia szkoły otwartej i tolerancyjnej.

Otwartość na inicjatywy trzeciego sektora.

Organizacje pozarządowe i społeczne działające na rzecz społeczności LGBT+ mają dużo dobrych pomysłów, które można przekuć w kampanie społeczne, atrakcyjne wydarzenia i projekty. Dobra współpraca m.st. Warszawy z trzecim sektorem powinna obejmować także ten obszar.

III. KULTURA I SPORT

Patronat Prezydenta m.st. Warszawy nad Paradą Równości.

Stworzenie centrum kulturowo-społecznościowego dla osób LGBT+ poprzedzone etapem wstępnym, tj. opracowaniem formuły i ram programowych centrum we współpracy i na podstawie szerokich konsultacji ze społecznością LGBT+.

Społeczność LGBT+ wyróżnia się kreatywnością, twórczą energią i pasją do odważnego kształtowania kultury. Miasto stołeczne Warszawa może pomóc uwolnić jej potencjał poprzez stworzenie centrum, w którym mogłyby być na bieżąco realizowane projekty i inicjatywy związane z życiem społeczności. Przykłady instytucji takich jak Centrum Wielokulturowe pokazują, że miejsca aktywności i dialogu wpływają pozytywnie na postawy mieszkańców i mieszkanek miasta oraz okolicę, w której się znajdują.

Zapewnienie wolności artystycznej w miejskich instytucjach kultury.

Wszelkie próby ingerowania w wolność artystyczną czy politycznie umotywowanego cenzurowania sztuki w jakiegokolwiek formie muszą się spotkać ze zdecydowanym sprzeciwem. Cała sfera kultury musi pozostać wolna od homofobii i transfobii.

Rozpoznanie potrzeb i wsparcie klubów sportowych skupiających osoby LGBT+.

W Warszawie działają kluby sportowe skupiające osoby LGBT+. Sport jest dziedziną, w której kwestie orientacji psychoseksualnej i tożsamości płciowej są szczególnie wrażliwe, a osoby LGBT+ często spotyka dyskryminacja albo mowa nienawiści. Miasto stołeczne Warszawa może poprawić ich sytuację, wspierając działalność tych instytucji, które pozwalają im uczestniczyć w sporcie bez dyskryminacji.

IV. PRACA

Podpisanie i wdrożenie Karty Różnorodności w Urzędzie i jednostkach m.st. Warszawy.

Karta Różnorodności, europejska inicjatywa na rzecz promocji i rozpowszechniania polityki równego traktowania oraz zarządzania różnorodnością w miejscu pracy, powinna zostać wdrożona w jednostkach m.st. Warszawy, w tym w Urzędzie. Podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji w miejscu pracy, zapewnienia równości w zakresie wynagrodzenia, dostępu do pracy, awansów i szkoleń oraz prowadzenia wśród pracowników promocji i edukacji w zakresie różnorodności pozwoli wyznaczyć wysoki standard pracy w Urzędzie m.st. Warszawy oraz jednostkach m.st. Warszawy, na którym będą mogły wzorować się inne podmioty publiczne i prywatne. Urząd m.st. Warszawy będzie na swoim przykładzie promował dobre praktyki HR w tym zakresie

i rekomendował ich wdrażanie w instytucjach m.st. Warszawy.

Współpraca z pracodawcami przyjaznymi dla osób LGBT+, w tym w szczególności z tzw. tęczowymi sieciami pracowniczymi i promocja dobrych praktyk.

Badania pokazują, że bardzo niewiele osób LGBT+ jest „wyoutowanych” w swoim miejscu pracy. Jednocześnie stosunek pracodawców do pracowników LGBT+ jest bardzo różny: w najbardziej sprzyjających okolicznościach w firmach funkcjonują sieci ich skupiające i skuteczne mechanizmy antydyskryminacyjne, w najgorszych – ujawnienie swojej orientacji seksualnej może doprowadzić nawet do szybkiego zwolnienia. Miasto takie jak Warszawa, pragnące przyciągać talenty z całego świata, musi współpracować z pracodawcami i aktywnie zachęcać ich do tworzenia dobrego klimatu dla osób LGBT+ wewnątrz przedsiębiorstw.

V. ADMINISTRACJA

Stosowanie klauzul antydyskryminacyjnych w umowach z kontrahentami miasta.

Miasto stołeczne Warszawa może być źródłem dobrych praktyk i wpływać na budowanie dobrych praktyk w wielu sektorach gospodarki. Jednym z takich działań będzie stosowanie klauzul antydyskryminacyjnych, których naruszenie będzie mogło skutkować sankcjami.

Powołanie pełnomocnika Prezydenta m.st. Warszawy ds. społeczności LGBT+ z odpowiednim umocowaniem w strukturze Urzędu m.st. Warszawy pozwalającym na koordynację działań wdrożeniowych niniejszej deklaracji i innych działań na rzecz społeczności LGBT+.

Dotychczasowy sposób działania urzędu pełnomocnika Prezydenta m.st. Warszawy ds. równego traktowania nie był optymalny. Zmiany w formie rozpisywanych konkursów, wymuszenie większej aktywności uwzględniającej wszystkie formy dyskryminacji i zapewnienie stabilnego i odpowiadającego rzeczywistym warunkom finansowania projektów oraz koordynacja realizacji niniejszej deklaracji, a także podejmowanie innych inicjatyw na rzecz społeczności LGBT+ w ramach kompetencji i potrzeb, będą głównymi działaniami, które zostaną podjęte, by fakt istnienia pełnomocnika lub pełnomocniczki Prezydenta m.st. Warszawy ds. społeczności LGBT+ zaczął przynosić rezultaty.